

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 1452

Cieszyn – 10a

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności przyrodniczej	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe	W	9
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V. Ekonomiczne V.1. Niedostateczne środki finansowe	W	8
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	8
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	W, Z	9
D. Zagrożenia walorów akustycznych zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe V. Ekonomiczne	W	8

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

1. Zachowanie i pielęgnacja starych drzew i ich zespołów, ze szczególnym uwzględnieniem bulwarów wzdłuż Olzy i drobnego cieku, zieleńców i skwerów, oraz uwzględnienie w kształtowaniu terenów zieleni funkcji ekologicznych.
2. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

3. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
4. Uwzględnienie w nowo sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy wymogu stosowania w obrębie miejscowości lub ich fragmentów, których charakter determinuje zachowana tradycyjna zabudowa kamieniczna, standardów architektoniczno-urbanistycznych oraz form zagospodarowania terenu nawiązujących do rozwiązań tradycyjnych, w tym m.in. w zakresie gabarytów, form i proporcji budynków, użytych materiałów, ogrodzeń i zieleni przydomowej.
5. Przeciwdziałanie miejskiej wyspie ciepła i zwiększanie powierzchni chłonnych.
6. Ochrona zachowanego układu urbanistycznego rynku wraz z zabytkowymi kamienicami, Górą Zamkową z najstarszymi zabytkami miasta z m.in. romańską rotundą, oraz licznych obiektów sakralnych różnych wyznań - zabytkowych kościołów (katolickich i ewangelickiego) oraz licznych obiektów małej architektury sakralnej (figury świętych i kapliczki), świadczących o wielokulturowej historii miasta, a także jako wyróżnika krajobrazu wielkomiejskiego - cennych przyrodniczo obszarów, objętych ochroną prawną - rezerwatu "Lasek Miejski nad Puńcówką" oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Bluszcze na Górze Zamkowej": 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
7. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków obiektów mających cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
8. Harmonijne łączenie wartości zabytkowych lub przyrodniczo-krajobrazowych ze współczesną zabudową i zagospodarowaniem.
9. Przeprowadzenie szczegółowych studiów koncepcyjnych zagospodarowania terenu Browaru Zamkowego, tzw. Wenecji Cieszyńskiej oraz terenu wokół amfiteatru.
10. Zwiększanie udziału drzew, zazielenianie przestrzeni publicznych, w tym ochrona, rozwój i pielęgnacja zieleni urządzonej w formie nasadzeń przyulicznych, zieleni podwórek, placów, skwerów, parków, cmentarzy i zieleni przykościelnej oraz stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie.
11. Dostosowanie stylistyki elementów zagospodarowania, w tym kompozycji zieleni do charakteru danego wnętrza urbanistycznego.
12. Nieumieszczanie instalacji i urządzeń technicznych na dachach budynków oraz samodzielnych konstrukcjach w sposób widoczny z danego wnętrza urbanistycznego.
13. Nieprzegradzanie, niezaburzanie i niedeformowanie osi widokowych i osi kompozycji.
14. Kształtowanie ciągów handlowo-usługowych, zwłaszcza wzdłuż ulic i placów wyłączonych z ruchu kołowego albo z ograniczeniami w ruchu kołowym.

15. Aktywizacja parterów w istniejących budynkach w zabudowie tworzącej obudowę przestrzeni publicznych o charakterze reprezentacyjnym oraz lokalizowanie aktywnych parterów w nowej zabudowie.
16. Nielokalizowanie pomieszczeń gospodarczych w kondygnacji parterów budynków mieszkalnych, usługowych i mieszkalno-usługowych od strony przestrzeni publicznych.
17. Określenie maksymalnej wysokości zabudowy w sposób wykluczający dominację lub wyróżnienie nowej zabudowy na tle zabudowy istniejącej, w szczególności utrzymanie lokalnych dominant Wzgórza Zamkowego oraz Góry Zamkowej, z której roztacza się widok na czeski Cieszyn, Olzę i pasma beskidzkie; klasztoru Braci Mniejszych - Franciszkanów, klasztoru Bonifratrów, kościoła pw. Świętej Trójcy, Kościoła Jezusowego i Teatru im. Adama Mickiewicza.
18. Zachowanie i ochrona osi widokowych i właściwe kształtowanie przestrzeni np. poprzez nieumieszczanie reklam i ujednolicenie stylistyczne sztyldów. Zachowanie przedpoli ekspozycji poprzez nielokalizowanie zabudowy, obiektów wysokościowych, obiektów dysharmonijnych zakłócających odbiór panoramy oraz nieumieszczania reklam wielkoformatowych (billboardów).
19. Ochrona krajobrazu Rzeki Olzy i terenów nabrzeżnych jako przedpola ekspozycji Wzgórza Zamkowego.
20. Wyeksponowanie tarasów widokowych m.in. na Górze Zamkowej i Wieży Piastowej jako istotnych elementów ekspozycji czynnej.
21. Zachowanie charakterystycznych osi widokowych i punktów widokowych ekspozycji zabytków oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
22. Zachowanie charakterystycznych osi widokowych, w tym ul. Jana Matejki zwieńczonej na obu końcach dominantami (ratusz na południu, kościół pw. Świętej Trójcy na północy).
23. Ochrona istotnych wnętrz krajobrazowych, m.in. placu ratuszowego, placu przed budynkiem teatru.
24. Ochrona fizjonomii osiedla nad sztucznym kanałem Młynówki (tzw. Wenecja Cieszyńska).
25. Dostosowanie sposobu kształtowania, zagospodarowania i wyposażania przestrzeni publicznych do historycznego charakteru ich otoczenia w obrębie zachowanego układu urbanistycznego rynku wraz z zabytkowymi kamienicami, Górą Zamkową z najstarszymi zabytkami miasta oraz licznych obiektów sakralnych różnych wyznań, świadczących o wielokulturowej historii miasta.
26. Nieumieszczanie konstrukcji i urządzeń reklamowych przesłaniających obiekty zabytkowe.
27. Umieszczanie tablic i urządzeń reklamowych zgodnie z przyjętą Uchwałą Krajobrazową.
28. Porządkowanie organizacji ruchu i parkowania pojazdów w ramach poszczególnych placów i ulic poprzez wprowadzanie czytelnego podziału na przestrzenie przeznaczone dla ruchu pieszego i rowerowego albo przestrzenie przeznaczone dla ruchu i do parkowania pojazdów mechanicznych, za pomocą rozwiązań przestrzennych i technicznych.
29. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Cieszyna, w tym jego wielokulturowości oraz bogactwa krajobrazowego.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

30. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań organizacyjnych i konieczności zachowania walorów kulturowo-historycznych i estetyczno-widokowych cennego układu urbanistycznego miasta.
31. Przeciwdziałanie powstawaniu niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną

32. Uznanie za pomnik historii historycznego układu urbanistycznego Cieszyna.